

Łucja Pawlicka-Nowak

Koło, woj. konińskie. Zamek

Informator Archeologiczny : badania 13, 218-219

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KALISZ-ZAWODZIE
ul.Bolesława Pobożnego

pątrz
wczesne średniowiecze

KOŁBACZ
woj. szczecińskie

P. P. Pracownie Konserwacji
Zabytków
Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska
Oddział w Szczecinie

Badania prowadził mgr Roman Kamiński.
Finansował WKZ w Szczecinie. Drugi sezon
badań. Zespół pocysterski.

W roku bieżącym kontynuowano prace rozpoczęte w ubiegłym sezonie. Głównym celem prac jest rozpoznanie rozplanowania Domu Opata i jego powiązań z klasztorem. Poszerzono ubiegłoroczne wykopy i założono dwa kolejne,

W trakcie prac w wykopie przy zachodniej ścianie Domu Opata odsłonięto dalszy ciąg muru biegnącego po osi W-E. Odkryto w nim ponadto przekucie na poziomie piwnicy, datowane materiałem /monety, witraże/ na XVI w. Odsłonięto też posadowienie tzw. bramy.

Od strony północnej Domu Opata w poszerzonym wykopie II, odsłonięto relikty muru fundamentowego, punktowego bez wypełnienia, budynku usytuowanego po osi W-E. W jego wnętrzu zarejestrowano trzy poziomy użytkowe w postaci posadzek ceglanych i bruku, datowane materiałem ceramicznym na okres od XIV-XVIII w. Tutaj też zlokalizowano obmurowaną XVIII-wieczną latrynę.

W kolejnym wykopie V, usytuowanym na osi ściany zachodniej Domu Opata nie udało się odsłonić zakończenia jej fundamentów. Zostały one zniszczone przez głęboki wkop do rury kanalizacyjnej. Uchwycono zaś niewysoki mur kamienny biegnący po osi W-E z odchyleniem na N, jak też narożnik kolejnego budynku. Natrafiono też na dobrze zachowane drewniane umocnienia brzegowe prawdopodobnie "kanału". Uzyskany wczesnośredniowieczny materiał ceramiczny z jego wnętrza wskazuje że mógł on powstać jeszcze przed przybyciem konwentu do Kołbacza.

W ostatnim wykopie VI założonym na terenie samego klasztoru odsłonięto kamienny fundament zachodniej ściany skrzydła wschodniego, jak też narożnik południowo-wschodni skrzydła południowego klasztoru.

Badania będą kontynuowane.

KOŁO
woj. konińskie
Zamek

Muzeum Okręgowe
w Koninie

Badania prowadziła dr Lucja Pawlicka-Nowak.
Finansowało Muzeum Okręgowe i Wydział Kultury i Sztuki UW. Trzeci sezon badań. Zamek z XIV-XVI w.

Ruiny zamku w Kole usytuowane są na lewym brzegu Warty poza granicami miasta. Zamek wzniesiony został przed rokiem 1362 przez Kazimierza Wielkiego. Od połowy XVI w. popadał w ruinę.

Współcześnie zachowały się z prostokątnego założenia: południowo-zachodni odcinek muru obwodowego, cylindryczna wieża o czworobocznej podstawie i fragmenty krótszych odcinków muru.

Do najważniejszych ustaleń badawczych należało ustalenie pierwotnej topografii wzgórza zamkowego oraz faktu jego zasiedlenia w okresie bezpośrednio poprzedzającym budowę zamku tj. w XIII/XIV w. W trakcie budowy przeprowadzono znaczne prace niwelacyjne, które połączyły dwa piaszczyste wzgórza. Być może, że pierwotne ukształtowanie terenu wpłynęło też na etapy budowy. Wynikiem badań w 1977 r. było odsłonięcie wieży mieszkalno-obronnej usytuowanej na zewnątrz północno-zachodniego odcinka muru obwodowego. Jej zewnętrzne wymiary wyniosły: 11,80 x 13,20 m, szerokość jej murów 2,50 m.

W wieży zachowany był podział na dwa pomieszczenia /większe o wymiarach 7,20 x 6,80 m i mniejsze o wymiarach 6,80 x 2,20 m/. W pomieszczeniu mniejszym znajdowały się relikty studni.

W partiach fundamentowych muru południowego wieży czytelne są strzępiałe, którymi połączono mur obwodowy.

Przebadano północną partię dziedzińca, gdzie nie natrafiono na ślady zabudowy ceglanej, odsłonięto wyłącznie 3 prostokątne półziemianki.

Na zewnątrz południowo-wschodniego odcinka muru obwodowego odsłonięto relikty wieży bramnej o wymiarach zewnętrznych 9 x 9 m, grubość murów wyniosła 2 m, w narożnikach wieży znajdowały się dwie przypory.

Na podzamczu od strony zachodniej odsłonięto ślady zabezpieczenia wzgórza przed erozyjnym działaniem wód.

Z masowego materiału zabytkowego uzyskano interesujące zespoły ceramiki całkowicie obtaczanej i rzadziej toczonej z XIV w. oraz toczonej z XV i XVI w.

Z mniejszych przedmiotów znalezionych w trakcie badań wymienić należy: ostrogę z kołkiem gwieździstym, monety krzyżackie i denarki jagiellońskie, fragmenty szkła okłennego w tym gomólek oraz ułamki naczyń szklanych, narzędzia murarskie oraz podkowę znaczoną bliżej nieokreślonym gmerkiem.

KRAKÓW-Kazimierz
ul. Skawińska - jezdnia

Muzeum Archeologiczne
w Krakowie

Badania prowadził mgr Emil Zaitz /autor sprawozdania/. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Krakowie. Pierwszy sezon-badań. Osadnictwo późnośredniowieczne i nowożytne, późnośredniowieczny mur obronny Kazimierza, relikty dawnej zabudowy w rejonie kościoła św. Jakuba.

Badania ratownicze prowadzono w wykopie instalacyjnym biegnącym wzdłuż zachodniego odcinka ulicy Skawińskiej, pomiędzy wylotem